

HUBENÍ SVÍZELE PŘÍTULY – ZÁKLAD KVALITNÍHO ZALOŽENÍ POROSTU ŘEPKY OZIMÉ

DESTROYING CLEAVERS – THE BASIS OF A HIGH QUALITY RAPESEED ESTABLISHMENT

JAN VALENTA

F&N Agro

Summary, Keywords

Preemergent and postemergent ways of cleavers liquidation are presented in this contribution. In the case of cleavers liquidation this is the optimum arrangement, destroying this type of weeds at the beginning of its development. The ideal prepare for the basic preemergent treatment is the herbicide Command.

Key words: oilseed rape, herbicides, cleavers

Souhrn, klíčová slova

V článku jsou uvedeny preemergentní a postemergentní způsoby likvidace svízele přituly. V případě likvidace svízele přituly v řepce vychází jako optimální ten zásah, který likviduje tento plevel na samém počátku jeho vývoje. Ideálním přípravkem pro základní preemergentní ošetření je herbicid Command.

Klíčová slova: řepka olejná, herbicidy, slízel přitula

Úvod

S vysokým zastoupením řepky ozimé v osevních postupech a všeobecným nárůstem ozimých plodin stoupá rozšíření i význam některých ozimých plevelů, mezi jinými i svízele přituly.

Vzhledem k tomu, že počáteční vývoj řepky nebývá zvlášť rychlý, má tento plevel v ozimé řepce obzvlášť dobré podmínky pro růst a expanzi, a to po velmi dlouhou dobu na podzim a částečně i na jaře.

Svízel přitula se vyznačuje nejen silnou přímou konkurenční schopností, ale jeho škodlivost je dána i dalšími následnými ztrátami, kdy mohutné rostliny svízele komplikují již tak dosti náročnou sklizeň řepky a významně zvyšují ztráty. Další škody (vícenáklady) vznikají při úpravě sklizené řepky, tj. náklady na čištění a dosoušení, nehledě na to, že dokonalé vyčištění sklizené řepky od semen svízele není prakticky možné, vzhledem k podobnosti tvaru a velikosti semen.

Toto jsou, vedle obecné snahy pro omezení svízele přituly, hlavní důvody proč je třeba věnovat hubení tohoto plevele zvláštní pozornost i v řepce ozimé.

Preemergentnímu ošetření plevelů „neutečou“

Při řešení každého problému se vždy nabízí několik variant.

V případě likvidace svízele přítuly v řepce se jeví jako optimální zásah, který likviduje tento plevel na samém počátku jeho vývoje. Tím je zajištěn nerušený vývoj řepky od samého počátku.

Pokud bychom však měli spoléhat na postemergentní aplikaci, ať už na podzim nebo na jaře, musíme počítat s tím, že v době kdy je třeba porost ošetřit mohou být podmínky nevhodné pro aplikaci herbicidů. Důsledkem je pak přerůstání plevelů a následně je třeba použít vyšší, tj. dražší dávky postemergentních přípravků. Z tohoto důvodu by postemergentní ošetření mělo být spíše doplňkem základního preemergentního ošetření.

Ideálním přípravkem pro základní preemergentní ošetření je Command, herbicid, který si získal značnou oblibu nejen u pěstitelů řepky, ale i brambor a luskovin.

Tento herbicid hubí svízel přítulu již v době jeho vzcházení. Výhodou je, že jedinou aplikací přípravku Command po zasetí řepky řešíme problém svízele přítuly pro celou sezónu. A jestliže jsou podmínky vhodné pro setí řepky, jsou vhodné i pro aplikaci Commandu. Předností tohoto přípravku je i možnost kombinací s celou řadou dalších herbicidů, takže lze dle konkrétního spektra plevelů na daném pozemku vybrat optimální kombinaci účinných látek.

Výběr vhodné kombinace je rozhodující

V době uvádění přípravku Command na trh byl tento herbicid prezentován dosti jednostranně, tj. jako přípravek určený pouze k hubení svízele přítuly. Účinná látka **clomazone** má však významnou účinnost i na některé další plevelné druhy, a to zejména: penízek rolní, hluchavky, rdesno červivec, rdesno ptačí, lilek černý, svlačcovec popínavý, tetlucha kozí pysk aj. Tato účinnost, ačkoliv je označována jako částečná, je natolik významná, že je možno snížit dávky partnerských herbicidů v tank-mix kombinacích o 25 – 30 %, v porovnání s plnou dávkou v sólo aplikaci.

Přípravek Command se v posledních letech používá v tank-mix kombinacích zejména s těmito přípravky: Butisan 400 SC, Devrinol 45 F, Lasso MTX a Teridox 500 EC. Konkrétní kombinaci je třeba volit na základě znalosti převažujících plevelných druhů na daném pozemku, a tak optimálně využít vlastností obou partnerských herbicidů.

Byla odzkoušena i varianta dělené aplikace, tj. po zasetí před vzejitím je aplikován Command, postemergentně na jaře pak Lontrel 300 – tato varianta je finančně méně náročná a navíc odsouvá náklady na hubení heřmánkovitých plevelů až na jaro, je však za-

měřena zejména na hubení již uvedených hlavních problémových plevelů (svízel přítula, heřmánkovité plevele).

Správná aplikace – základ úspěchu

Pro aplikaci Commandu platí obdobné zásady jako pro ostatní půdní herbicidy tj. :

- ✓ Povrch ošetřovaného pozemku musí být dobře připraven, tj. bez hrud a posklizňových zbytků na povrchu.
- ✓ Osivo musí být zapraveno do optimální hloubky, v případě řepky ozimé do 15 – 20 mm (na lehkých půdách i 25 – 30 mm).
- ✓ Dávka postřikové kapaliny a aplikace musí zajistit vytvoření kvalitního rovnoměrného herbicidního filmu na ošetřeném povrchu – znamená to použít 250 l (nebo i více) postřikové kapaliny na 1 ha.
- ✓ Aplikaci provést co nejdříve po zasetí. Tento aspekt je třeba mít na zřeteli zejména v době kdy jsou dobré podmínky pro vzcházení porostu řepky, která pak vzchází velmi rychle, na druhou stranu za sucha lze aplikaci oddálit.
- ✓ Vyvarovat se překrývání záběrů a vícenásobné aplikace, zejména na souvratích.

Pokud jsou při aplikaci tyto zásady porušeny, zejména pokud jde o termín ošetření a dávku, může dojít k přechodnému vybělení vzcházejícího porostu (k těmto projevům může dojít i při příliš mělkém setí). Tento jev má však pouze přechodný charakter (10 – 14 dní) a nemá vliv na výnos.

Ekonomika nezaostává za účinností

Přípravek Command v uvedených kombinacích je ekonomicky nejvýhodnější variantou ošetření řepky ozimé proti svízeli přítule a dalším plevelům. Při srovnání cen tank-mix kombinací (tj. dávky partnerských herbicidů jsou sníženy o 30 %) s cenami plných dávek, vychází uvedená kombinace levněji, přitom je však navíc zajištěno hubení svízele přítuly.

Ekonomická výhodnost přípravku Command je, vedle velmi dobré účinnosti na svízel přítulu, dalším důvodem pro co nejširší použití tohoto přípravku při zakládání porostů řepky ozimé v nadcházející sezóně. **Obzvláště použití kombinací Command + Butisan 400 SC, resp. Command + Devrinol 45 F bylo v posledních sezónách ekonomicky zajímavé, a proto praxí ve značné míře využíváno.**

Kontaktní adresa

Ing. Jan Valenta, F&N Agro Česká republika spol. s r.o., Na Maninách 876/6, 170 00 Praha 7 Holešovice, tel.: 283 871701, fax : 283 871 703